



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران  
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی ارتباط هوش هیجانی با تبعیت از رژیم درمانی در سالمندان مبتلا به  
پر فشاری خون مراجعه کننده به مراکز درمانی دانشگاه علوم پزشکی  
شیراز ۱۳۹۳

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته روان پرستاری

استاد راهنما: دکتر ترانه تقوی لاریجانی

نگارش: رویا ترک قشقایی

بهمن ۱۳۹۳

## چکیده:

**زمینه و هدف:** افزایش جمعیت سالمندان و بیماری های مزمن همچون پرفشاری خون از مهم ترین چالش های درمانی در قرن حاضر به شمار می رود. عدم تبعیت از رژیم های درمانی اختلالات متعددی در مسیر فرایند درمان بوجود می آورد. با توجه به مطالعات اندک در زمینه هوش هیجانی و تاثیرات احتمالی آن در زمینه های مختلف سلامت فرد ، این پژوهش با هدف بررسی ارتباط هوش هیجانی با پیروی از رژیم درمانی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون طراحی گردیده است.

**روش تحقیق:** این مطالعه مقطعی تحلیلی، با دسترسی آسان بر روی ۴۰۰ بیمار سالمند مبتلا به پرفشاری خون مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۳ انجام پذیرفت. جهت گرد آوری داده ها از پرسشنامه آزمون کوتاه شناختی (AMT) برای سالمندان، مشخصات دموگرافیک ، پرسش نامه تبعیت از رژیم درمانی محقق ساخته در قالب ۳ محور تغذیه ، تحرک (فعالیت جسمانی و ورزش)، دارو و پرسش نامه هوش هیجانی شاته (Shutte) استفاده گردید . داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ تجزیه و تحلیل شده ، و به منظور بررسی پایایی پرسشنامه ی محقق ساخته تبعیت از رژیم درمانی از روش آزمون پس آزمون روی یک نمونه اولیه به حجم ۶۰ نفر استفاده شد . به منظور بررسی فرض نرمال بودن متغیر های کمی از آزمون کالمو گراف اسمیر نف مستقل ، آنالیز واریانس ، کای اسکوئر ، ضریب همبستگی پیرسون ، کروسکال والیس و من ویتنی یو استفاده گردید. سطح معنی داری ۰ / ۰۵ جهت تفسیر آزمون ها در نظر گرفته شد.

**یافته ها:** یافته های این پژوهش نشان داد .متوسط نمره هوش هیجانی جمعیت مورد مطالعه با میانگین و انحراف معیار (۱۴۵/۱۳±۱۲/۵۲) در سطح مطلوبی بوده است (تقریباً ۷۱ درصد از نمره کسب شده) . ارتباط آماری بین نمره هوش هیجانی و تبعیت از رژیم های درمانی در بعد غذا ( $p= ۰/۰۲۴$   $r= ۰/۱۱۳$ ) بعد دارو ( $p < ۰/۰۰۱$   $r= ۰/۲۱۴$ ) و بعد فعالیت جسمی و ورزش ( $p= ۰/۰۱۶$   $r= ۰/۱۲۰$ ) در سالمندان وجود داشته است. رابطه آماری بین متغیر های دموگرافیک از قبیل سن ، وضعیت تاهل و جنس با ، نمره کلی هوش هیجانی سالمندان وجود نداشت ( $p > ۰/۰۵$ ) ولی با سطح تحصیلات  $p < ۰/۰۵$  . به طور متوسط ۶۰ درصد نمره کسب شده از تبعیت ، مربوط به رژیم حرکتی و ورزشی، ۷۵ درصد نمره کسب شده از تبعیت، مربوط به رژیم غذایی و ۸۵ درصد آن مربوط به مصرف صحیح داروها توسط شرکت کنندگان بوده است . بطور متوسط نمره تبعیت رژیم درمانی (در سه بعد تغذیه، دارو و فعالیت جسمانی) مردان بطور معنی داری بیشتر از زنان بود ( $p < ۰/۰۵$ ).

**نتیجه گیری:** با توجه به یافته های مطالعه، می توان نتیجه گیری کرد که ارتباط آماری معنی دار اما ضعیفی بین هوش هیجانی با پیروی فرد از رژیم درمانی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون مورد مطالعه وجود دارد.  $p < ۰/۰۵$ .

**کلید واژه ها:** سالمندان ، پرفشاری خون ، تبعیت از رژیم درمانی ، هوش هیجانی



Tehran University Of Medical Science  
School Of Nursing & Midwifery

**The investigating emotional intelligence and its  
relationship with therapeutic compliance among elders  
with hypertension in Shiraz University Of Medical  
Sciences – ۲۰۱۴**

**A Thesis Submitted To The Graduate Studies Office In Partial Fulfilment  
Of The Requirement For The Degree Of MSc In Psychiatric Nursing**

Under Supervision Of :Dr Tarane Taghavi Larijani

Dr Farideh Baastani

Ali asghar Nasihatkon

Roya Tork Ghashghaiee

January ۲۰۱۵

## **Abstract :**

**Back ground & Aim :** Increasing the old age population and chronic diseases such as hypertension, are of the most important challenges in current century. Lack of perfect adherence to therapeutic regimen causes substantial disturbances in the course of treatment of these disease. Regarding the efficiency of research on probable effects of emotional intelligence on various aspects of individual health, this study is designed to evaluate the relationship between emotional intelligence and the manner of adherence to therapeutic regimen in old ages involved in hypertension.

**Method :** This cross sectional, descriptive analytic study with simple random sampling was performed on 400 old ages involved in hypertension referring to health centers of Shiraz Medical University, in 2015. Questionnaires containing: Test AMT, Demographic information and questions to determine the quality of adherence to therapeutic regimen in three fields of Nutrition, Drug and Exercise and Sutte test, to determine EI coefficient, were completed. Data were analysed using software Spss version 21. In order to evaluate the validity of researcher-made questionnaire for therapeutic regimen adherence, test-retest was performed with a sample size of 60. Kolmogorov-Smirnov test was used to evaluate the hypothesis normality of variables. Independent T-test, variance analysis chi-square, Pearson correlation, Mann-Whitney test were used for analysis of data  $p < 0/05$  considered significant.

**Results :** According to the results of this study the mean and standard deviation for the score of the subject EI was  $(145/13 \pm 12/52)$ , about 0/071 of total obtainable grade, which was an acceptable level. There was a meaningful relationship between EI and adherence to therapeutic regimen of old ages nutrition ( $p=0/024, r=0/113$ ), Drug ( $p<0/001, r=0/214$ ) Exercise ( $p=0/016, r=0/12$ ). There was no significant relationship between demographic characteristics such as age, sex, marriage and EI of old ages.  $p>0/05$  but EI of cases was significantly related to the levels of education  $p<0/05$ . About 0/060 of total obtainable grade in the field of exercise was achieved. Similarly 0/075 of total grade for adherence to nutrition and 0/085 of total grade for Drug therapy were obtained. The mean grade for adherence to therapeutic regimen were significantly higher in men in all domains (Nutrition, Drug, Exercise)  $p<0/05$ .

**Conclusion :** According to the findings of present study it could be concluded that, there is a mild meaningful relationship between EI and the quality of adherence to therapeutic regimen in studied hypertension old ages.

**Key words :** hypertension, elders, adherence, emotional intelligence